

Letecká strategie a řešení krizí

Autorem tohoto článku, který byl zveřejněn ve francouzském časopise *Armées d'aujourd'hui* č. 200 v květnu 1995, je náčelník štábu francouzského letectva generál Jean-Philippe Douin. Zkráceno a redakčně upraveno.

* * *

Francouzská Bílá kniha o obraně vzala v úvahu novou situaci a stanovila tři axiomy:

- fyzická vzdálenost (poprvé ve francouzské historii) od první bezpečnostní a obranné linie země,
- potřeba globální strategie v planetárním měřítku,
- obnovení strategie akce konvenčních sil.

Prvé dva postuláty vedou k potřebě vidět a jednat daleko a překonávat vzdálenosti a čas. Třetí dimenze je prostředím vyhrazeným pro dosahování těchto cílů.

Atmosféra a kosmický prostor jsou dvě prostředí zakládající *kontinuum*, jež tvoří tuto třetí dimenzi, izotropní oblast, proniknutelnou ve všech směrech, neobsahující ani hranice, ani terén. Prostředky, které v ní působí, mohou operovat bez omezení v rámci daného válčiště, avšak především mohou být bez prodlení přemístěny z jednoho válčiště na jiné anebo naopak, podle situace, použity samostatně. Mohou působit zdrženlivě a skrytě, nebo být naopak použity demonstrativním způsobem. Mohou pronikat hluboko nad nepřátelské území tak, aby odstrašovaly, nebo aby tam provedly mohutné a přesné údery. Mohou rozhodujícím způsobem „zmrazit“ nebo změnit regionální rovnováhu. Jsou nezbytné pro dosažení nadvlády ve vzduchu nad prostorem operací, což je *conditions sine qua non* pro zdárný průběh budoucích pozemních nebo námořních střetnutí.

Jejich použití může být autonomní nebo kombinované:

- první způsob zahrnuje letecké mosty, kontrolu prostoru anebo embargo, odstrašující lety manifestující vojenskou přítomnost, odvetné údery, a dokonce také všechny akce potřebné k přípravě pozemní nebo námořní operace. Tyto akce, všeobecně prováděné před pozemními a námořními operacemi, jsou zaměřeny na umlčení nepřátelských leteckých, pozemních a námořních prostředků a na vybojování nadvlády ve vzduchu,

- kombinované akce přímo souvisí s pozemním střetnutím: přemístění sil, místní převaha ve vzduchu, taktický průzkum, podpora pozemních sil atd.

Optimálně přizpůsobený nástroj

Ze všech možných způsobů použití, které má rozhodovací činitel k dispozici, vyplývá, že letectvo je schopno plnit rozhodující úlohu ve čtyřech oblastech strategie popsaných v Bílé knize o obraně Francie. Jedná se o *prevenci, odstrašování, akci a ochranu*.

Kosmický průzkum, předem nastavené rozmístění leteckých prostředků a jejich uvedení do pohotovosti na zemi nebo ve vzduchu jsou hlavním přínosem pro prevenci. Těžištěm francouzské strategie je jaderné odstrašování: složka „země-země“ chrání nedotknutelnost

francouzského území, zatímco složka „vzduch-země“ umožňuje zřetelně projevit odhodlání Francie, kladé další nároky na zbraňové systémy a přítomností mužů na palubách letounů zvyšuje pružnost odstrašování.

Pokud jde o akci, může být uskutečňována v místech, kde probíhá, leteckými bojovými a dopravními prostředky i prostředky pro doplňování paliva za letu.

Tato ochrana zahrnuje záruku suverenity a ovládnutí vzdušného prostoru nad státním územím, jakož i pozorování pohybů umělých kosmických těles a především drah letu balistických raket, protože třetí dimenze poskytuje svoje výhody všem a umožňuje tedy i potenciálnímu protivníkovi trvale ohrožovat hranice Francie.

Všechny tyto úvahy jsou základem současné reorganizace francouzského letectva. Jejím konečným účelem je na jedné straně navrhnout optimální leteckou strategii při vypracování celkové vojenské strategie, a na druhé straně poskytnout vládě nástroj optimálně přizpůsobený novým podmínkám. Nezbytná je vysoká pružnost pro přizpůsobení se měnícím se okolnostem, pro analýzu rizik a pro zvládnutí četných krizí vznikajících téměř všude.

Vidět, vědět a jednat

Třetí dimenze přináší jistě zvyšující se výhody. Především samotná myšlenka zvládnutí krize znamená, že tuhá a trvalá okupace nějakého území již není politickým cílem: pojem *kontroly*, často krátkodobé, nahradil pojmem *dobývání*. Bude nezbytné pozorně sledovat změny povahy krize, která se může pomalu rozvíjet na stupnici intenzity od jednoho konce ke druhému. Třetí dimenze umožňuje přecházet rychle a v libovolném pořadí od lokální akce k akci regionální a dokonce k odstrašování. Umožňuje rovněž velitelům a náčelníkům volit úroveň „viditelnosti“ akce. Uvedení do pohotovosti nebo rozvinutí může být skutečně okázale, tak jako důležitý úder může být skutečně zcela skryt. Ostatně letecký zásah nezavazuje pro budoucnost: je normální, že se letouny po splnění svého úkolu navrací na svoje základny, zatímco ústup nebo odchod velkých uskupení má závažný politický význam.

Takto může letectvo přispívat ke všem stránkám řešení krize, což zahrnuje získání nadvlády ve vzduchu, získávání informací, uchopení iniciativy a konečně dosažení výsledků. Družice a letadlo se vzájemně doplňují v tom, že rozhodovacím i prováděcím orgánům poskytují nezbytné informace v oblastech snímkování a odposlechu. Nyní jsou tyto prostředky rozšířeny bezpilotními letouny pro strategický průzkum vypouštěnými z dopravních letounů.

Získaná iniciativa trvale umožňuje volbu místa a času. Iniciativu má ten, kdo může vidět, vědět a jednat dříve než „ten druhý“, kdo může zasahovat všechny nepřátelské potenciální cíle včetně pomíjivých. I k tomu jsou letecké a kosmické prostředky nejvhodnější.

Schopnost dávkovat akci na žádoucí úroveň, moci kdykoli volit jakýkoli stupeň na stupnici násilí, a to od psychologické války nebo neletálních zbraní až po hromadnou palbu, byla rozsáhle prokázána letectvem koalice za války v Perském zálivu.

Nová geostrategická situace, za níž jsou čas a rychlost prvořadými činiteli, umožňuje letectvu být v první linii a tvořit jádro při všech akcích Francie, a tak zároveň prokazovat čest své zásadě: BÝT PŘIPRAVEN.